

[Kai Moltke.]

bers nybyggeri — og med de nu gældende tilskudsbestemmelser — fremskaffes boliger til ungdommen og til mindre- og mindstbemidlede til en leje, som blot er nogenlunde overkommelig ud fra disse boligsøgendes indtægter. De sidste sørgelige erfaringer fra nybyggede komplekser som ved Høje Gladsaxe, Albertslund med flere andre har selv, hvor en *omkostningsbestemt* leje fastsættes, angivelig vist, at det er umuligt efter de foreskrevne huslejeforhøjelser at nå ned på et lavere huslejeniveau i de sociale selskabers nybyggeri end en månedlig leje varierende mellem omkring 700 og op mod 1.000 kroner. Og det siger sig selv, at en sådan boligudgift er helt uoverkommelig for både mindre- og særlig mindstbemidlede lejere. Særlig grelt er det, at et sådant lejeniveau oven i købet må indføres i såkaldt socialt byggeri: i planlagt *industrialiseret* og typebestemt standardbyggeri, hvor man i særlig grad havde ment at kunne nedbringe omkostningerne ved rationalisering af byggemetoderne. Oversigterne over byggeriets omkostninger udviser da også, at de foreskrevne huslejeforhøjelser næsten *udelukkende* skyldes fejlbudgettering i forbindelse med finansieringen: kurstab til millionbeløb og den deraf følgende helt uholdbart høje effektive rente. Regeringens initiativ i retning af rationering af obligationsudbuddet, med forventet rentesækning som følge, har foreløbig vist sig temmelig illusorisk og uden nogen effektiv indvirkning på den opståede krisesituation for det sociale byggeri og dets lejeniveau. De talrige klager og krav fra kommunerne understreger denne uholdbare situation.

I praksis rejses altså et principielt spørgsmål: er det boligministeriets eller regeringens opfattelse, at man må tolerere, at også sådant byggeri, der var projekteret som socialt byggeri, i stedet kommer til at fungere som et byggeri for udprægede velhavere, medens de økonomisk svage stillede befolkningslag som følge af en fejlslagen politik helt afskæres fra at kunne få boliger i moderne byggeri? Det eneste alternativ til en sådan helt asocial udvikling synes at være nye boligfinansieringsformer (boligfond med fast og lav rente som foreslået af SF) eller midlertidigt radikalt forbedrede tilskudsformer i en overgangstid, indtil obli-

gationskurser og effektiv rente har fundet et normalt leje med reducerede omkostninger ved socialt nybyggeri.

Jeg skal i denne forbindelse minde om, at jeg ved 2. behandling af lov om boligbyggeri stillede et konkret ændringsforslag til lovens § 62 (om 4 procents rente som reguleringsgrundlag i stedet for som nu med 6,5 pct.s effektiv rente som udgangspunkt for reguleringen). Dette ville i et byggeri som *Høje Gladsaxe* for en lejlighed på ca. 80 kvadratmeter have betydet *et øget driftstilskud på omkring 800 kroner årligt*. Som bekendt afviste både boligministeriet og de fire forligspartier en sådan hårdt tiltrængt *nødhjælp* sammen med SFs andet forslag om en ændring af lovens § 53, så at de abnormt store kurstab ikke unødigt overvæltedes på lejerne i form af øgede krav om *beboerindskud*.

Der er nu fra forskellig kommunal side og ikke mindst fra Gladsaxe kommune med borgmester og folketingsmand *Erhard Jakobsen* som talsmand blevet rejst krav om hurtig forøgelse af driftstilskuddene (kvadratmetertilskuddene) til nyt socialt byggeri på linje med mine og SFs afviste konkrete forslag i samme retning. Jeg ser også i pressen, at den højtærede boligminister nu angivelig har givet tilsagn om at undersøge og overveje mulighederne for en sådan nødudvej til forhindring af det understøttede og sociale byggeris totale degradering. Jeg kan selvfølgelig kun med glæde hilse og understøtte en eventuel udvikling i denne retning, der jo vil være en desværre *for-sinket* anerkendelse af det nødvendige og saglige i de forslag, der rettidigt og ud fra situationens elementære krav blev foreslået af SF ved 2. behandling af lov om boligbyggeri i juni.

Jeg vil imidlertid i denne forbindelse til saglig afklaring af den opståede situation samtidig anmode boligministeriet om at forelægge en beregning eller et skøn, der belyser, hvor stor en andel af de øgede omkostninger til udligning af stigningen i den effektive rente der i det sidste år — eller om muligt i de sidste år — er blevet ydet *fuld dækning* for gennem den nuværende regulering af driftstilskuddene i understøttet socialt byggeri ud fra boliglovens nuværende affattelse af § 62 (med 1 kroners til-læg for hver kvarte pct. stigning i den ef-